

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
Відокремлений структурний підрозділ
«Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка»

Циклова комісія професійно-педагогічної підготовки

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Анатомія, фізіологія і гігієна дітей шкільного віку»

Код дисципліни	ОК.1
Освітній рівень	фахова передвища освіта
Статус дисципліни	обов'язковий освітній компонент, що формує загальні компетентності
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Освітньо-професійна програма	Початкова освіта
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття
Форми контролю	залік

Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Приходько Наталія Анатоліївна, викладач вищої кваліфікаційної категорії, старший викладач
Контактний телефон	0992632274
E-mail:	nataliaprihodko27@gmail.com
Профіль викладача	https://ppk.gnpu.edu.ua/pro-koledzh/metodychna-ta-naukova-robota/czyklova-komisiya-zagalnoosvitnoyi-pidgotovky/pryhodko-nataliya-anatoliyivna/
Консультації	Середа 14.00-15.00

1. Анотація курсу

Місце освітнього компонента (ОК) в ОПП:

ОК «Анатомія, фізіологія і гігієна дітей шкільного віку» є обов'язковим освітнім компонентом, що формує загальні компетентності здобувачів освіти за ОПП «Початкова освіта» рівня фахової передвищої освіти. Освітній процес охоплює лекційні та практичні заняття, виконання самостійних робіт, модульних контрольних робіт та підсумковий контроль у формі заліку.

Мета: професійна підготовка майбутнього педагога, який отримує високий рівень знань про будову, функціонування, ріст і розвиток людського організму, його специфіку у молодшому шкільному віці, що забезпечує необхідну ефективність освітнього процесу; про застосування студентами методів профілактики відхилень стану здоров'я дітей у освітній діяльності і власному побуті.

Основні завдання: сформувані у студентів правильне розуміння вікових особливостей будови і функціонування організму дитини молодшого шкільного віку, який росте і розвивається, його взаємовідносин з оточуючим середовищем, принципів збереження та зміцнення здоров'я, умов високої працездатності для організації освітнього процесу; дати майбутнім педагогам знання, які дозволять їм здійснювати оптимальний валеологічний підхід до дітей молодшого шкільного віку, які страждають різними відхиленнями у здоров'ї, підтримати, зберегти і покращити здоров'я дітей, а також попередити розвиток у них патологій.

Очікувані результати навчання

Вивчення дисципліни «Анатомія, фізіологія і гігієна дітей шкільного віку» формує у здобувача фахової передвищої освіти низку компетентностей.

Інтегральна компетентність: здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності, що вимагає застосування положень і методів психолого-педагогічної науки та характеризується певною невизначеністю умов, а також нести відповідальність за результати своєї діяльності в освітньому процесі.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної

області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Постреквізити. Навчальна дисципліна «Анатомія, фізіологія і гігієна дітей шкільного віку» закладає основи для вивчення здобувачами освіти психології, педагогіки та основ інклюзивної освіти.

Програмні результати навчання:

РН1 Використовувати фахову літературу та інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.

РН4 Здійснювати педагогічну діагностику молодшого школяра.

РН8 Забезпечувати підтримку особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

РН11 Створювати безпечні, психологічно комфортні умови освітнього процесу, використовувати прийоми попередження та протидії булінгу, надавати домедичну допомогу.

РН13 Створювати здоров'язбережувальне освітнє середовище, зорієнтоване на особистісний розвиток молодших школярів.

РН14 Враховувати при створенні освітнього середовища індивідуальні потреби учнів.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Засоби для демонстрації комп'ютерних презентацій, відеоматеріалів, наочно-ілюстративних матеріалів, електронних посібників.

2. Організація навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Під час лекційних занять та консультацій застосовуються словесні та наочні методи (лекція із застосуванням таблиць, електронних презентацій, відеофрагментів; пояснення, бесіда, інструктаж).

При проведенні практичних робіт та виконанні самостійної роботи – практичні методи (виконання практичних, графічних, дослідних завдань), наочні - ілюстрації, малюнки, таблиці, опорні схеми, спостереження), а також словесні (робота з підручниками та електронними посібниками, інструктаж).

Для активізації пізнавальної активності здобувачів освіти: проблемний, частково пошуковий, дослідницький метод , а також метод проєкту.

Структура дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	Аудиторні заняття		СРС
	лекції	практичні	
Змістовий модуль 1			
Тема 1 Вступ. Значення анатомії, фізіології та гігієни дитячого організму для педагогіки, психології. Організм як саморегульована система.	2	2	2

Тема 2 Закономірності росту та розвитку організму дитини.	2	2	2
Тема 3. Клітина, тканини: будова та функції. Загальний огляд будови та функцій організму.	2	4	
Тема 4. Біологічне значення, загальний план будови, властивості та розвиток нервової системи.	2	2	4
Тема 5. Значення сенсорних систем для організму людини. Зорова сенсорна системи: будова, функції і гігієна.	2	2	8
Тема 6. Будова та функції скелета людини. Перша допомога при ушкодженнях опорно-рухової системи.	2	4	4
Змістовий модуль 2			
Тема 7. Серцево-судинна система людини. Профілактика та перша допомога при серцево-судинних захворюваннях і кровотечах.	2	4	6
Тема 8. Загальна будова та функції дихальної системи.	2	2	4
Тема 9. Біологічне значення травлення. Травлення в ротовій порожнині.	2	2	4
Тема 10. Видільна система людини, її структура та функції.	2	2	4
Тема 11. Анатомія, фізіологія і гігієна шкіри.	2	2	
Тема 12. Анатомія, фізіологія і гігієна залоз внутрішньої секреції.	2		
Разом за I семестр	24	28	38

3. Система оцінювання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Анатомія, фізіологія і гігієна дітей шкільного віку» ґрунтується на **компетентнісному підході**.

Навчальні досягнення майбутніх вчителів початкових класів закладу загальної середньої освіти з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, що базується на обов'язковості поточного (захист практичних робіт) та модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Форми оцінювання ОК: *усна* (захист практичних робіт у формі бесіди, доповідь з тем винесених на самостійне опрацювання, тощо); *письмова* (контрольна робота, звіт з виконання самостійної роботи, реферат); *тестова* (за закритими тестами); *самоконтроль* (самооцінка, тощо).

Оцінювання кожного виду роботи (наявність конспекту, виконання практичних робіт, написання модульних робіт, виконання самостійної роботи, залік) студента

відбувається за 4-бальною шкалою згідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка за 5-бальною шкалою	Критерії оцінювання
5	Відповідь і завдання відзначається повнотою виконання без допомоги викладача. Студент володіє узагальненими знаннями з теми заняття, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє застосовувати вивчений матеріал; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозування; вміє ставити та розв'язувати проблеми.
4	Відповідь і завдання – повні, але з деякими огріхами, виконані без допомоги викладача. Студент вільно володіє вивченим матеріалом з теми, зокрема, застосовує його на практиці; вміє аналізувати і систематизувати наукову та методичну інформацію. Використовує загальновідомі доводи у власній аргументації, здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу з теми, але потребує консультації викладача.
3	Відповідь і завдання відзначаються неповнотою виконання без допомоги викладача. Студент може зіставити, узагальнити, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; знання є достатньо повними; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних педагогічних ситуаціях. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими огріхами. Здатен на реакцію відповіді іншого студента, опрацювати матеріал самостійно.
2	Відповідь і завдання відзначаються наявністю фрагментарності виконання за консультацією викладача або під його керівництвом. Студент володіє матеріалом з теми на рівні окремих фрагментів; з допомогою викладача виконує елементарні завдання; контролює свою відповідь з декількох простих речень; здатний усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з науково-методичним джерелом, відсутні сформовані уміння та навички.

Підсумкова оцінка курсу є сумою балів, одержаних за окремі види навчальної діяльності: поточний контроль (оцінка рівня засвоєння тем для самостійного опрацювання, оцінка за виконання практичних робіт), підсумковий контроль за змістовими модулями, складання заліку.

Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 100 балів.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Аудиторна робота														СРС		Підсумковий контроль	
Практичні роботи														Модульний контроль		Залік	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	1	2	1	2

*ВК: 0,4	ВК:0,2	ВК:0,3	ВК:0,1
----------	--------	--------	--------

*ВК (ваговий коефіцієнт) – числовий коефіцієнт (параметр), що відображає рівень значимості виду діяльності здобувача освіти, порівняно з іншими факторами, який впливає на загальну кількість балів і розподіляється окремо за кожний вид роботи (сума всіх вагових коефіцієнтів дорівнює 1).

Відповідність шкал оцінювання (національної та європейської (ECTS))

Оцінка ECTS	Середньо-зважений бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка		
A	4,51-5,00	90-100	5	з	<i>Відмінно</i> - студент демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями (дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, виконання практичних завдань та вправи є правильними, демонструє знання підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу). Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	5,00	100			
	4,95	99			
	4,90	98			
	4,85	97			
	4,80	96			
	4,75	95			
	4,70	94			
	4,65	93			
	4,60	92			
	4,55	91			
4,51	90				
B	4,01- 4,50	82-89	4	а	<i>Добре</i> – студент демонструє достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями та навичками (володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів і категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу), виконав всі практичні завдання з незначними недоліками. Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	4,50	89			
	4,43	88			
	4,36	87			
	4,29	86			
	4,22	85			
	4,15	84			
	4,08	83			
4,01	82				
C	3,50-4,00	74-81	4	р	<i>Добре</i> – студент демонструє середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками (володіє знаннями матеріалу, але допускає помилки у формуванні термінів і категорій, проте за
	4,00	81			
	3,92	80			
	3,85	79			
	3,78	78			
	3,71	77			

	3,64	76			допомогою викладача орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу), виконав практичні завдання з недоліками. Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	3,57	75			
	3,50	74			
D	2,86-3,49	64-73	3		<i>Задовільно</i> – студент демонструє середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками (дає правильну відповідь не менше ніж на 64% питань, або на всі запитання дає недостатньо обгрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність. Студент своєчасно виконав практичні та контрольні тестові завдання по всім змістовним модулям на оцінку не менше ніж «задовільно».
	3,49	73			
	3,42	72			
	3,35	71			
	3,28	70			
	3,21	69			
	3,14	68			
	3,07	67			
	3,00	66			
	2,93	65			
	2,86	64			
E	2,51-2,85	60-63	3		<i>Задовільно</i> – рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього (дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на більшість запитань дає недостатньо обгрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність. Студент своєчасно виконав практичні та контрольні тестові завдання по всім змістовним модулям на оцінку не менше ніж «задовільно».
	2,85	63			
	2,73	62			
	2,62	61			
	2,51	60			
FX	2,00-2,50	35-59	2	н е з а р а х о в	<i>Незадовільно</i> – низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни (дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необгрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій, не виконав практичні

				а	завдання. Студент не виконав навчальне навантаження.
F	0,00-1,99	1-34	2	о	<i>Незадовільно</i> – низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок (дає правильні відповідь менше ніж на 35% питань, або на більшу кількість запитань дає необгрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій, не виконав практичні завдання. Студент не виконав навчальне навантаження.

4. Політика курсу

Базується на тому, що всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту Глухівського НПУ ім. О. Довженка, Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» та Правил внутрішнього розпорядку Коледжу, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності відповідно до «ПОЛОЖЕННЯ про забезпечення академічної доброчесності у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка».

5. Інформаційне забезпечення

Список рекомендованих джерел

1. Анатомія людини. Курс лекцій: навчально-методичний посібник / Плахтій П.Д. Соколенко Л.С., Колодій В.А. Львів: «Новий Світ-2000», 2025. 251 с.
2. Антонік В.І., Антонік І.П., Андріанов В.С. Анатомія, фізіологія дітей з основами гігієни та фізичної культури. Київ: Професіонал, 2019. 336 с.
3. Грицуляк Б.В., Грицуляк В.Б. Анатомія і фізіологія людини. Навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 135 с.
4. Вікова фізіологія та шкільна гігієна: навч.-метод. посібник / укладач. Любов Корінчак. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 320 с.
5. Вікова фізіологія. Теорія, практикум, тести і завдання для самопідготовки: навчально-методичний посібник. П. Д. Плахтій, О. О. Галаченко, Л.С. Соколенко. Львів: Видавництво «Новий Світ-2000», 2024. 274 с.
6. Загальна і вікова фізіології людини. Теорія, тести: навчальний посібник/ Д.П. Плахтій, П.Д. Плахтій. Львів: Видавництво «Новий Світ-2000», 2024. 338 с.

7. Калиниченко Д. О., Кожемяко Т. В. Анатомія людини: навчально-методичний посібник для практичних занять та самостійних робіт у закладах вищої освіти / Д.О. Калиниченко, Т.В. Кожемяко. Суми: ФОП Цьома С.П., 2020. 78 с.
8. Куртяк Ф. Ф. Анатомія людини. Конспект лекцій: навч. посіб. / Укладач: Ф. Ф. Куртяк. Ужгород: Говерла, 2024. 138 с.
9. Лекції з курсу «Анатомія, фізіологія, гігієна дітей та основи валеології» Частина I. Укладачка: Кардашук Н.В. Луцьк, 2022. 172 с.
10. Маруненко І.М., Неведомська Є.О., Волковська Г.І. Анатомія, фізіологія, еволюція нервової системи. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 184 с.